

Sozialisten batasun arazoa

Lehendik ezaguna genuen batasunik eza, biziki nabarmendu da Espainiako sozialismoaren barnean, Nazioarteko Elkarte Sozialistaren ikustaldiaren ondoren, Mugimendu sozialistak hiru talde nagusi ditu orain: 1. Felipe Gonzalez-ek gidatzen duen PSOE, 2. Llopi-en PSOE historikoa, eta 3. Tierno Galván eta Raúl Morodo-ren P. S. P. (Herritar Partidu Sozialista).

Nazioarteko Elkarte Sozialistaren ikustariak Gonzalez-en deiarri erantzunaz etorri dira eta beronen taldearekin bakarrik hizketatu dira, nonbait. Ikustaldia azalpen bat eman du Delegazioak: "PSOE da (Gonzalez-ena, noski) sozialista espainolei batasuna emateko eskaintzen zaien ardatza". Eritzi honek min eman die gainerako talde sozialistek eta egunkarietarako

no heldu da taldeon arteko eztabaida.

Nazioarteko Sozialistaren batzorde ordezkarria Madrilera etortzean, berehala gogoratu zuen PSOE-historikoak (Llopi-enak, alegia) atzetik zuen indarra: Espainian hoge federazio ditu talde historikoak, eta alderdiaren zuzendaritza Espaini barnera ekarria da 1975eko abenduaz geroztik. Batzorde ikustaria Madriletik irten orduko, eman dituzte beren erantzunak, bai Tierno-Morodo-k bai historikoek.

Tierno eta Morodo-ren ustetan, Nazioarteko Elkarte Sozialistak Gonzalez-en PSOEkin egin duen hautapenak Espainiako sozialismoa behin betirako zatikatua utz dezake eta ezinezkoa bihurtzen du sozialisten baterakuntza. Oraindik salakuntza gogorragoa jaurtiki du Tierno-k: PSOE hori minorria bat dateke Espainiako sozialismoaren barnean. Llopietek, denen arteko bitartekotza garbi bat gida dezala eskatzen diote Nazioarteko Sozialistari.

Gelipe Gonzalez-ek ere ba du erantzuna: prest dago elkarrizketarako, baina ez nolana eta eskuartean duen partiduko agintea inorekin banatzeko. Elkarrizketak ez du izan behar goi-gailurrean, basian eta beheko ekintzaileen artean baizik. Dena den, ba dirudi Donimarkan urtarilaren 17an bildu den Nazioarteko Elkarte Sozialistaren Kongresuan, Gonzalez-en hitzaldiak ezezik, gainerakoen kexuak ere izan dutela oihartzunik. Laster ikusiko da "eten demokratikorako" batasuna nola moldatzen den.

Joanes Goia

Gerlari zaharrak eta herria

Begiak zabalik, harridura ezin desharritu batetan dago oraintxe Joanes gizarajoa. Egunsenti berriaren argitan, ondoak bezalaxe ari zaizkigu jaiotzen demokrazizaleak. Denboraldi berrien mirakuluak! Esate baterako, "Hermandad Nacional de Alféreces Provisionales" eta "Confederación de Combatientes" lagunarteetako buru batek hauxe esan du: "Ba daki herriak, bai, zer nahi duen eta zer gal lezakeen, eta hain zuzen horixe entzun behar zaio". Kontxo, ba da hor nonbait berrogei urte luzetan, 1976 hori itxaron gabe, gauza bera esan duelako herbestean egon denik eta dagoenik ere!

Jaun Errege eta demokrazia

Franco hil zaigunetik, maiz entzuten da Erregek jokatu beharko lukeen "goi politika" neutralarekiko esames gozorik: Jaun Erregek ez du sartu behar —diote politikologo hauek— alderdi politikoen artean inori lehentasunik ezartzen.

Esan liteke, hori oso argi dagoela. Baina zer egin behar du Jaun Erregek (inolako aukera politikoa baztergarririk egin gabe), **herriari** entzunez politik alderdiei lekuri egiteko dagoenean? Entzun, **herri bakar jakin** bati entzun behar baitio Jaun Erregek.

Demokrazia gabeko egoera batetan, "botere moderatzaileak, hau da, Erregek berak (politik bizitza demokratiko batean neutralki jokatu behar duenak berak) parte hartu egin behar du, hautapenik oinarrizkoena egiteko, halako neutraltasun urrun batetan egon gabe", esan du Oscar Alzaga kristaudemokrata ezkertiarak. Demokraziaren aurretik, ezinezkoa da Erregeren neutraltasuna, hain zuzen hauxe da instituziorik konprometatuena. Jakin beza hori, etorkizuna beretzat nahi duen Erregeak!

Europa, gure aberria

Azken deklarapen batzutan, Fraga jaunak hemendik ehun urtera gure ondorengoak, Erromantizismo garaiko nazionalismo inozoa gainditurik, europar aberriaz mintzatuko direla esan du. Europa bat horretan eskualdeek oinarrizko zelulak osatuko dituzkete. Fragak esana.

"Consello de Forzas Politicas Galegas"

Katalunian egin denaren antzera, Galizian ere hilabete batzuren buruan antolatu da "Consello" politiko hau. Hiru alderdik osatzen du elkarteak: Partido Sozialista Gallego (PSG), Partido Gallego Sozialdemokrata (PGD) eta Union do Pobo Galego (UPG). Kristaudemokrata sail bat ere ikustari bezala agertu da, "Consello" a sortzean.

Honek eman du bere lehenengo egitaraua. "Consello"-ren baitara dator orain "Asamblea Nacional Popular Galega", eta —honetan ere kataluniakoaren antzera— "Consello" a izanen da, 1974ean antolatutako "Xunta Democratica de Galicia"—ren ondoan bigarren talde—erakunde pluralista.

Kataluniako "Consell" arekin, Galiziako "Consello" honekin eta Euskal Herriko alderdi politikoen talde-erakunderen batekin, beharbada laster ikusiko da Akordio zabal eta haundi bat. Jaioko ote da, gero, hortik (pizpahiru alderdi haundi behar omen ditu Estatuak eta) autonomista guztien partidu haundi bat? Geroak erakutsiko hori ere.

Joanes Goia

IBERIAN ZER

Bizkai-Gipuzkoarako lege berriez

Urtarrilaren 21ean, Madrilen, Fraga Iribarne jaunaren aurrean, Bizkai-Gipuzkoarako gobernmodu bereziak aztertzeko batzordea lanean hasi zen. Batzorde horretara agerturiko proposamenduak bi dira: alde batetik Bizkaiko Diputazioarena: Ekonomi abantail hutsezkoa (superportua, oinestruktura...); bestetik Gipuzkoakoarena dago, Herriko ekonomi autogestio batekin batera, kultur eta irakaskuntz deserdirapena eskatzen duena. Fraga jaunak, bere hitzaldian, bigarren eskabide honen alde egin zuela dirudi. Zerbait ere ba da, batzorde horren errepresentatibotasuna gora behera. Hontaz, Zubiagak, gipuzkoar prokuradoreak, ez du hor parterik hartu nahi ukan, bere ustez batzorde horretan, gehien-gehienik, ekonomi eta kultur arazo hutsak aztertuko direlako, Euskal Herriko funtsezko politik arazoa ukitu gabe.

Katalana eta hizkuntza teknikoak

Barcelona-ko Industri Injeniarren Goi Eskola Teknikoak, ikasle-maisuen artean beharko litzatekeen kultur berdintasunari begira azalpen bat egin du, kultura eta hizkuntza gaztelauak eta katalanak trataera berdina ukan dezaten. **Fundacio Torrens Ibern** dela eta, egin da azalpen hau.

Fundacio honen egiteko, katalan hizkuntza teknikoak finkatzea da, normalizapen batera iristea. Barcelona-ko Unibertsitate Politeknikoko irakasle talde baten asmoari jarraikiz jaio da **Fundacio** hau, eta eginkizun berezi bezala zerak hartu ditu: katalanez idatzitako literatura teknikoak arauetzatzea; hizkera hau Unibertsitatean egunerokotu; terminologia finkatua zabaldu, etab. Honela Torrens Ibern zientifikoaren izenpean (1939an herbestetua, 1950ean itzulia eta 1975ean hila berau), burutu nahi dute katalanek hizkuntza-aren historialdi berri hau.

Katalunia: "Consell"-a jendaurrean

Aurrekoan esandakoetatik irakurleak ba daki Katalunian sortua dela "**Consell de Forces Politiques de Catalunya**" deitura. Urtarrilaren 9an egin du bere aurkezpena Madrilen kazetariaren aurrean, taldekoen asmoak agertuz.

Erdi eta ezkerreko alderdi elkartuen egitaraua presentatu dute, elkarrizketa batetan. Lehenengo —esan dute "Consell" ekoek— "Generalitat" en berrespina eskatu da; izan ere, gobernabide autonomo hau Estatu espainolak onhartu zuen Errepublikarekin eta XVI - XVII. mendeetan bai eta Monarkiarekin ere. "Generalitat" aren Lehendakaria, Terradelles jauna, Frantzian bizi da desterruan, baina prest beti Katalunia demokratiko batera itzultzeko. Azken finean, horixe da premiazkoa dena, herriak aukera dezala bere gobernabide librea. Horretarako, lehenen pauso bezala, alderdiak legeztatzea behar dira.

Beste nabardura nabarmen bat da indar politiko elkartu horiek azpimarratu dutena: "Consell" eko kontseilakideak (alderdiak, noski), diziplina katalanekoak dira denak, hau da, beren Kongresuak Katalunian eta autonomia osoarekin egiten dituzte. "**Asemblea de Catalunya**" n ba da —gogoratu zuten elkarrizketan— beste talde politikoak ere eta "Consell" ekoek ba dituzte harremanak, baina Kontseiluaren autonomismo katalantzaleari uko egin gabe beti ere.

LARRESORO

EUSKARA BATUA

ZERTAN DEN

JAKIN

BIGARREN EDIZIOA

Zertarako da liburu hau?

- Euskararen batasuna egiteko: horrexetarako da gaurko liburu berri hau. Izan ere, bertan jasotzen dira hizkuntzaren batasunerako orain arte Euskaltzaindiak emandako arau eta erregelak.
- Euskaltzaindiaren gidaritzapean bakarrik egin ahal izango da batasun hori: Elkargo horren lana jasotzen da liburu honetan.
- 1968.ean hasirik, bide luzea egin du batasunak; baina lanak sakabanaturik zeuden, eta liburu honetan guztiok batera ematen dira.

Zer ematen du liburuak?

- Lehenik, batasunaren historia labur bat dator, eta ondoren Mitxelenak Arantzazuko Bilerari aurkeztatu zion txostena.
- Baina txosten horretako puntuei buruz erabaki asko hartu ditu Euskaltzaindiak, eta hauek ere jasotzen dira puntuz puntu ordenatuta: ezkerreko horrela-deetan Mitxelenarena, eta eskuinekoan —parez pare eta puntuz puntu— geroztik hartutako erabakiak.
- Deklinabide batua dator, laburki, kolore guztietan emana.
- Liburuaren berritasunik jakingarriena aditz batua da, edizio ofizialaren ondoren, hemen agertzen baita lehenbadizikoz, gramatika erara emanik.
- Aditz batuaren ikaslana erraztu nahirik, lau koloretan eman da.
- Eranskin bezala datoz, askotan beharko ditugun pertsona izenak eta herri izenak (azken zerrenda hau oraindik ofizialki onhartu gabea), eta batasunaren hiztegia.

Salneurriak

300 pezeta liburudendetan.
10 pezeta merkeago ANAITASUNAren abonatuentzat.

Eskabideak

JAKIN, Aránzazu, Oñate, Guip. Tel. 781172.
JAKIN, Cuartel, 2 Tolosa, Guip. Tel. 651106.

Izena .....
Kalea ..... Tel. ....
Herria ..... Probintzia .....